

DÅ PLÅNBOKEN ÖVERTAR VERKLIGHETEN

- som på en marknad i Aten

Något år efter att euron infördes i Grekland går jag omkring på en matmarknad i Aten. Marknadsståndens stålkonstruktioner står uppställda på Veikougatan; det ena efter det andra – i en lång, till synes oändlig rad.

En lördagsmarknad på Falkenberg's torg kan den svenska kronan naturligt byta ägare av gammal såväl som ung. I Aten är stånden befolkade av ”granskande” pensionär av modell äldre. De flesta är åldrande, hopkrupna gummor som drar en tvåhjulig rostfärgad varuvagn efter sig. Schaletter, fårade ansikten; ett nytt mynt, som plötsligt har fått ett värde, begränsat. Säljarna skriker ut sina varor, ljudligt.

Jag talar med en butiksföreståndare i den lilla klädesaffären, som ligger intill det svindlande vackra Akropolis – kvarteret Koukaki. Hon säger att det gamla myntet ”drachmen” har bara bytt plats med den nya euron. Allt har blivit minst dubbelt så dyrt. Varor och tjänster har med ens skjutit i höjden. Vi är utfattiga! Vad skall vi göra? Priserna rusar i höjden – vem har råd att betala?

På marknaden utefter Veikougatan finns även en fast fiskaffär. Denna kväll har min hustru planerat en fest med några vänner. Vi har gemensamt kommit fram till att det skulle vara lämpligt med att servera en god fiskrätt. Och nu pekar jag på några fiskar, som ser fräscha ut.

– De där ser bra ut, säger jag, som om jag förstår mig på fisk. Den mörkhåriga grekinnan bakom disken håller upp en fisk mot ljuset

- Vad kostar de där ”firrarna”, frågar jag på knagglig grekiska.

- 45 euro kilot, ”ghlåssa” (sjötunga), säger hon utan att blinka.

Jag räknar om i min hjärna. Nej det stämmer inte. Hon kan inte räkna. Hon måste ha genomgått en grekisk skola med en undermålig matteundervisning, tänker jag.

-Vad sa du? 45? Nej det kan inte vara sant.

Jag ser hur min hustru blir tvivlande inför situationen. Hon undrar naturligtvis vad vi håller på med. Försöker prata en grekiska, som ingen grek förstår? Prutar? Dividerar om priset?

Nej, tänker jag. Jag försöker bara på att mentalt sätt anpassa mig till det grekiska finansiella systemet – till en ekonomi, som för den enskilde tycks vara rena förtrycket; som om den europeiska ekonomiska monetära unionen förlamat atenarna.

-Ja, då får vi ta en annan sort, sa jag på bruten svårtolkad göteborgska.

-Den här! – 30 euro kilot.

Hon håller upp en torsk, ”bakaljarrå”, och ser att det här blir jag tvungen till. Tvungen att på något sätt bevara den resebudget, som faktiskt finns. I det här landet har alla ett begrepp om nutida penningvärde.

Det märkliga är att ”euron” har fört hit en tunnelbana utan handicapmöjligheter och jag undrar om detta är i nivå med all övrig frånvaro av kontroll och regeltolkning.

Man vet ju aldrig? Borta vid Syntagma och regeringsbyggnaden finns en hiss ner och upp ur underjorden – men det räcker knappast. Och var är alla barnvagnar, rullstolar – barn och vuxna med svårigheter att ta sig fram?

-Efcharistå påli , tack så mycket!

Från den övre terrassen kan vi i kvällsskymningen och nattmörkret beskåda hur allt förgylls och förskönas. Nu ser vi bara det fint antika och heroiska.

Marknadsstånden är för länge sedan nedmonterade. De åldrande äldre atenarna har säkert ätet soppa, en fasáladha till middag och vitt, näringsrikt bröd. Vi har frossat i fisk och låter våra kroppar sakta falla in i den nattliga sömnen.

Jag somnar in i ett Grekland, som sjuder av liv och vända. Här på Drakou 44, där en gång journalisten Ariane Wahlgren rapporterade i svensk media om den hårdföra grekiska diktaturen. Ofta var hon bevakad och förföljd av den grekiska hemliga polisen.

Under tiden 1967-1975 kämpade hon mot militärdiktaturens herre, Georgios Papadopoulos, med en självklar inre vilja, mod och stryka. Intill mig står hennes mekaniska lilla skrivmaskin – en Olympia, Splendid 33. Under nattens dröm kämpar jag vidare med euron och cementerad överstatlighet!

Hans-Evert Renérius

hansevert.renerius@telia.com